

כל הזבחים שקבלו דמן פרק שני זבחים

יט

כנגד אילני וידיהם - על ללעותיהן כנגד המרפק: איגודר מלכא - כך שמו ומלך פרס היה: והוא מילי המיינאי ותיטיס ניהליה - אכנתו היה גבוה מלמעלה מכנגד אילני ידיו והפשיטו למטה כדי לגאותו: אמר ממלכת פתיב צבו - ולריכין אחס לנהוג עלמכס בתפארתה של כהנים דכתיב תורה אור

כורך עליה גמי במקדש אבל לא במדינה - פי' בקונט' גמי מרפא ואסור משום שחיקת סמיים ונראה לפרש גזירה אטו להניח דם וכן בכל הגזו (דעירונין 97 ק"י) יש לפרש טעמא דאסורי במדינה משום אסורא דקתני בתר הכי כאלן וכאלן אסור ומיהו בירושלמי משמע דטעמא משום שחיקת סמיין דמסיק

פרק כל כתבי הקודש גמי רבי שלקה באלבטו בשבת ונתן עליה ספוג יבש וקשר עליה גמי מבחוץ וקאמר החס דלמדע כלן דספוג איט מרפא אלא משמר גמי לפי שהוא מן המוכן ובסמוך גמי קאמר קא משמע לן דגמי מסי משמע דהייט טעמא דאבל לא במדינה: מאי איריא גמי לשמועין לילול קטן כן - תימה הא אינערין לאשמועין גמי משום אבל לא במדינה דטעמא דשחיקת סמיים לא שייך בילול דהא לא מסי וי"ל דמ"מ הוה ליה לאשמועין לילול דהוי חידוש גדול יותר דלא הוי ייתור בגדים מלאשמועין אסור של גמי במדינה ומשני דקמ"ל דגמי מסי משום לשון חכמים מרפא:

כנגד אצילי ידיהן אמר רב איש אמר לי הונא בר נתן זימנא חדא הוה קאימנא קמיה דאיגודר מלכא והוה מדלי לי המיינאי ותיתייה ניהליה ואמר לי ממלכת כהנים וגוי קדוש כתיב בכו אתאי קמיה דאמימר א"ל אקיים בך והוה מלכים אומניך: *תנן התם כהן שלקה באצבעו (א) כורך עליה גמי במקדש אבל לא במדינה ואם להוציא ממנה דם כאן וכאן אסור *אמר ר' יהודה בריה דרבי חייה לא שנו אלא גמי אבל צילצול קמין הוי יתור בגדים ורבי יוחנן אמר לא אמרו יתור בגדים אלא במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים לא הוי יתור (ב) ותיפוק ליה משום חציצה בשמאל א"ג שלא במקום עבודה ופליגא דרבא (ג) דאמר רבא אמר רב חסדא במקום בגדים אפי' נימא אחת חוצצת שלא במקום בגדים שלש על שלש (ד) חוצצות פחות מכאן אינן חוצצות אדרבי יוחנן ודאי פליגא אדר' יהודה בריה דרבי חייה מי לימא דפליגא שאני צילצול קמין דחשיב לישנא אדרבא אמרי לה אמר ר' יהודה בריה דרבי חייה לא שנו אלא גמי אבל צילצול קמין חוצץ ורבי יוחנן אמר לא אמרו חציצה בפחות משלש על שלש אלא במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות (ה) פחות מוכן אינה חוצצת והיינו דרבא אמר רב חסדא לימא פליגא אדר' יהודה בריה דרבי חייה שאני צילצול קמין דחשיב ולר' יוחנן מאי איריא גמי לשמועין צילצול קמין (ו) מילתא אגב אורחיה קמ"ל דגמי מסי בעי רבא גבנמיה לו רוח בבגדו מהו על בשרו בעינן והא ליכא או דלמא דרך לבישה בכך בינה מהו שתחין מתה לא תבעי לך דודאי חייצא חיה מאי מי אמרינן כיון דאתא ואולא רביתא היא ולא חייצא או דלמא כיון דקפיד עלה חייצא עפר מהו שיתין עפר ודאי חייץ

צבו לא יתגרו ביזע: כורך עליה גמי - בשעת עבודה שגנאי הוא (ג) שתראה שם מכתו ואל"ג דגמי מסי מכה וכל דבר שיטבו משום רפואה אסור משום שבות גזירה שמה ישחוק סמיים ה"מ במדינה אבל במקדש לא גזרו משום שבות: ואם להניח דם - *שמחין דם לך: כאן וכאן אסור - דחבורה הוא ואסור דאורייתא: לילול - בנד"ל: אבל שלא במקום בגדים - כגון אלבט: ותיפוק לי משום דחולץ - בין ידו לעבודה ואסור דכשניין ולקח הכהן שתהא קבלה בעלמו של כהן והכי שרי (ד) ר' יוחנן: בשמאל - שאינה כשרה לעבודה: שלא במקום עבודה - כגון (ז) על גב היד: ופליגא דרבא - אדרבי יוחנן: שלש על שלש חולצות - כלומר הוי ייתור בגדים ואידי דנקט (ח) בנימא אחת במקום בגדים לישנא דחליה דשייכא בה נקט גמי במסקנא לישנא דחליה: ודאי פליגא - דהא אמר [שלא במקום בגדים] (ה) לא הוי ייתור בגדים ואפי' שלש על שלש במשמע: מי לימא דפליגא - דאיהו אמר לילול קמין חולץ ורבא אמר פחות משלש לא (ט) חולץ: דחשיב - לפי שטעמו לטו והוי בגד: *ליא אמרי לן כו' - בדר' יהודה בר' חייה לא פליגי לישני דחולץ גמי דקאמר משום ייתור בגדים (י) הוא דלא שייכא למימר חליה שלא במקום בגדים ושלא במקום עבודה דאי במקום עבודה אפי' נימא חייאל ובר' יוחנן הוא *דפליגי לישני: לימא יב' פליגא דרבא אדר' יהודה *דאיט רבי יוחנן פשיטא לן דפליג עליה ואפילו לילול קמין מכשר דהא עלה קמהדר ופליג אלא דרבא דאיהמר (י) (עלה) בעלמא מי לימא פליג אדרבי יהודה דנימא דרבא אפי' לילול קמין מכשר שלא

תפריין מהו שיחולו - פירש בקונטרס למהוי ייתור בגדים ואי אפשר לומר כן דהא קאמר כג' לימוד ערוך דתפליין חולצות ובשל יד איירי דבשל ראש הא אמרינן בסמוך דאין חולצות ואי משום ייתור בגדים אפי' דראש גמי ומיהו למאן דאמר לעיל לא אמרו ייתור בגדים אלא במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים לא ניחא דשל יד הוי במקום בגדים ולא של ראש כד' ומשום חליה ממש נראה טפי כה' כדדריש בסמוך על בשרו שלא יהא דבר חולץ מיהו הא דתיבא אינן חולצות ואוקמינן לה בשל ראש לא הוי שום חידוש שלא כו' יהא חליה כי אם צ"ש אינן [משום] ייתור בגדים אם לא דתאמר דקמ"ל דשערו היה נראה א"ג קמ"ל דלא חליה תחת פתילי הכין: וחוקה

ההוא בבית המדרש דרבי יוחנן

עבודה. הלכות כלי המקדש פ"י

לה נמי להא דמתן ההם מחוסר נגדים עבודתו שמיטת פחות משמנה וכהן הדיוט נפחות מארבעה והכי משמע ההם בגמרא:
 ה וזכה שבת בשם שהמחוסר בנגדים חייב מיתה ופוסל העבודה וכו'. גרימא ברפ"ג דזוחים (דף י"ח.) לנש שני מנכסים שני חננטיס חסר אחת יותר אחת וכו' ועבד עבודתו פסולה. ומה שכחתי אז כהן הדיוט שלנש נגדי כ"ג ועבד וכו'. שם אכתי מהכא נפקא מההם נפקא ונתני בני אהרן הכהן הכהן נכיהונו כ"ג שלנש נגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה אי מההם הוא אמרנא ה"מ עבודה דמעבדא כפרה וכו' ואכתי מהכא נפקא מההם נפקא וערכו בני אהרן הכהנים הכהנים נכיהונו מכאן לכהן הדיוט שלנש נגדי כ"ג ועבד עבודתו פסולה אי מההם ה"מ ה"מ חיסור אבל יימור לא קמ"ל:

על ג' חוללות פחות מאלו חוקן חוללות אדרי יוחן ודאי פליגא אדרי יהודה דרי דרי חייא מי לימא דפליגא שאני ללול קטן דחשוב ע"כ *כלישנא בתרא ופירש רש"י ללול קטן אור קטן שלש על שלש חוללות כלומר הו' יתור נגדים וחידי נקטו במקום נגדים לישנא דחילתא דשייכא בה נקט נמי במקום לישנא דחילתא. ודאי פליגא דהא אמר לא הו' יתור נגדים ופליגא על ג' במשמע. מי לימא דפליגא דאמר ללול קטן חוץ ורצה אמר פחות מג' אינו חוץ. דחשוב לפי ששני לנו והו' נגד עכ"ל. ופסק רבינו כרנא דבתרא הוא:

ב כהן שלקה באצבעו וכו'. משנה נפרק י' דעירובין. ומ"ש או נגד שאין בו

ג' על ג' ועוד נחבאר בסמוך. ומ"ש ואם נחכוון להוילא דם אכור. שם במשנה אם להוילא דם כאן וכאן אכור ופרש"י אם להוילא דם שמהדקה נגמי כדי להוילא דם וכו' אכור שאין זה לוקו עבודה ועוד דה"ל חובל. ומ"ש והוא שלא ימוך הגמי או הנגד בין נשרו לכלי בשעת העבודה כמוז בהשגות א"ח דבריו קותרים זה את זה וכו'. ואני אובר נראה שהלא"ד מפרש דהא דאמר רבא שלש במקום נגדים ג' על ג' חוללות פחות משלש על שלש אינן חוללות דחוללות ואינן חוללות לענין חילתא בין יד לכלי אומה ומש"ה השיג וכחז שדבריו קותרים את דבריו אבל לפי

האמת דעמ רבינו כפירוש רש"י דחוללות ואינן חוללות לא לענין חילתא אומה אלא לענין יתור נגדים והרשב"א הכריע דפרש"י דאי חילתא כפשטה למה חלקו בין במקום נגדים לשלש במקום נגדים והא כולה עבודה נגופו של כהן ענין יראוי שיחוק אפילו נימא אחת בכל מקום ועוד דאם איתא דלהדיא חמר רב חסדא פחות מג' אינן חוללות היכי אקשי לעיל להדיא ומיפוק לי משום חילתא דמשמע דמילתא דפשיטא היא דאפילו נמי וכלל קטן חוללין והא רבא ורב חסדא פליגי לפי שיטה זו ותי כסחוק בשמאל אי נמי בימין ושלא במקום נגדים אמאי לא אמר דכרנא אמר רב חסדא ס"ל:

י עשו בבית שני אורים וכו'. הכי משמע מלאמדין כפ"ק דקדושין (דף ל"א.)

דכינו בית שני בקשו חכמים חכמים לאפוד ח"ל סמ"ג בבית שני היה החסן שא"ל להיות כ"ג מחוסר נגדים אבל אומה השם לא היה שם. ומ"ש וכל כהן שאינו מדבר ברוח הקדש ואין השכינה שורה עליו אין שאלין. גרימא בס"פ ב"ב לו (דף ע"ג.) ומייתי לה מהמרא:

כור ששימש שנאמר וחגרת אותם אבנטי והיתה להם כהונה. בזמן שבגדיהם עליהן כהונתן עליהן. אין בגדיהן עליהן אין כהונתם עליהן אלא הרי הם קורים ונאמר והור הקרב יומת: (דף כ"ג) כשם שהמחוסר בנגדים חייב מיתה ופוסל העבודה. כן היתר בנגדים. כגון שלבש שתי כתנות או שני אבנטים. או כהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד ה"ז מחלל העבודה וחייב מיתה בידי שמים: (דף נ"ג) נאמר בבגדי כהונה על בשרו ולבשם. מלמד שלא יהיה דבר חוצץ בין בשרו לבגדים. אפילו נימא אחת או עפר או כינה מתה אם היתה בין בשר לבגד הרי זו חציצה ועבודתו פסולה. לפיכך אין הכהן יכול לעבוד בתפילין של יד שהרי חוצצת. אבל של ראש אינה חוצצת. ואם רצה להניחם בשעת העבודה מניח: ו צריך להזהר בשעה שלובש שלא יהיה אבק בין בגדו לבשרו ולא כינה אע"פ שהוא בחיים. ושלא תכנס הרוח בשעת העבודה בין בשרו לבגדו עד שיתרחק הבגד מעליו. ולא יכניס ידו תחת חלוקו לחיק. ולא יצא שערו מן הבגד. ולא יהיה בבגד נימא מדולדלת. ואם היה שם אחד מכל אלו עבודתו כשירה: (דף ק"ג) כרך על בשרו בגד שלא במקום נגדים כגון שרכו על אצבעו או על עקבו אם היה בו שלש אצבעות על שלש אצבעות ה"ז חוצץ ופוסל פחות מכאן אינו חוצץ. ואם היה צלצול קטן הואיל והוא חשוב נגד בפני עצמו הרי זה פוסל ואע"פ שאין בו שלש על שלש: (דף ק"ג) כהן שלקה באצבעו מותר לכוך עליה גמי בשבת. או בגד שאין בו שלש על שלש ועובד. ואם נחכוון להוציא דם אכור. והוא שלא יחוק חוץ חוץ הגמי או הבגד בין בשרו לכלי בשעת עבודה: י עשו בבית שני

השגת הראב"ד
 *והוא שלא יחוק חוץ חוץ דבריו סותרים זה את זה הלא אמר שלש במקום נגדים פחות משלש אינו חולל בין יד לכלי

משנה תורה > מהדורה חדשה < עמוד מס 43 ח (עבודה) משה בן מימון (רמב"ם) הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ס' נחמא עכ"ל ר"ג

אמנם שמעתי נשם הנר"ח דאמר דלדברי הרמב"ם יש לנצר פירוש אחר נגמי, דהחידוש צכ"ד שלנש נגדי כה"ג אינו נגוינא דלנש רח נגדי כה"ג דצוה י"ל דחשיב

מחוסר נגדים, אלא דאיידי שלנש נגדי כהן הדיוט, אלא דמלכדס לנש גס נגדי כה"ג, והחידוש הוא כיון דלדעת הרמב"ם הרי דין יתור נגדים ל"ה בכל נגד, אלא שלנש שתי כתנות שתי חננטיס וכיו"צ, ונתחדש דגס כשלנש נגדי כה"ג הוי ג"כ יתור נגדים, והביאור הוא דמה דצעי דוקא נגדי כהונה הוא משום דא"ו נכיהונו כשלנש נגדי כהונה כהונה שלא כדונו, וחשיב כאין נגדיהם עליהם, (משא"כ נגד חול חשיב כמאן דליתא), זה נתחדש דגס כשלנש נגדי כה"ג אין זה כיהונו והוי יתור נגדים.

חזר גמרינן: אכל עבודת שאין ור ייקרא מדבא נפקא מהתם נפקא ונתנו בני אהרן הכהן בכיהונו לימד על כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה אי מהתם היה אמינא ה"מ עבודה דמעכבא כפרה ל' אבל עבודה דלא מעכבא כפרה לא ואבתי מדבא נפקא מהתם נפקא וערבו בני אהרן הכהנים את הנתחים וגו' הכהנים בכיהונן זמבאן לכהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד עבודתו פסולה אי מהתם היה אמינא הני מילי חיסור ה' אבל יתור לא קמ"ל: **חנו רבנן** היו מושלחין מסולקין משוחקים ועבד עבודתו כשירה לבש שני מבגדים שני אבגדים חסר אחת יתור אחת או שהיתה לו רטיה על ו' מכת בשרו תחת בגדו * או שהיו

מחוסר בגדים להכי כתב והיתה להם (ג) לכהונת עולם לשוניהו זרים כשאין בגדיהם עליהם ובוד אשכחן חילול ולא חלק בין עבודה שיש בה מיתה לעבודה שאין בה מיתה יב: אשכחן מחוסר בגדים בכל העבודות: שמוי יין מנגן. דפסלי עבודה שאין הזר חייב עליה מיתה: ופא סנא מלסכדיל קנסיב לה. לשמוי יין ולא גמר מגזירה שיה ואנן ניקו וניפלוג עלה למילף מקרא אחרניא: פני מילי מקמי דתיקו ליה גזירה שום. לא הוה ליה למילף שמוי יב: יין אלא מלהבדיל ובמסקנא (ד) חידכר ליה גזירה שיה ותנא (ליה) שבקיה לאורחיה קמייחא ונקט גזירה שיה למילף יד: משמוי יין מחוסר בגדים: ופא סנא נקטיה לגזירה שיה מחוסר בגדים הוא דיליף בה משמוי יין ולא שבקיה לאורחיה: ופכי קאמר מנין שלא סו' נחלקו בו'. לעולם לא למילף מחוסר בגדים משמוי יין אחא אלא למילף שמוי יין ממחוסר בגדים והכי קאמר למדע לעבודות של מיתה שמחללות בשיכרות מנין שלא סו' נחלקו בין מחוסר בגדים לשמוי יין דכי היכי דמחוסר בגדים כל עבודותיו פסולות אף שמוי יין ושלא רחץ כן תלמוד לומר חוקה חוקה: אלא (ה) י' בין המול לפס לי. האיל ולא ילפינן מינה חילול לעבודה: לא מוקים אמורא עליה. למדרש (ו) צפירקין: מיומא טבא לחבריה. משעה שאכל ושתה ועשה יום טוב עד למחר דהכי משמע קרא יין ושכר אל תשת בנחמא וגו' וכן בשעה שאתה בא להבדיל ולהורות בין דבר קדושה לדבר חול אל תהי שכרות: מהבא נפקא. מחוסר בגדים: מהתם נפקא. אחתי קרא אחרניא כתיב ולמאי יח' אילטרין הכהן הכא גבי ונתנו בני אהרן הכהן אש לשמועינן מחוסר בגדים: כפיהונו. בשעה שהוא מלובש בגדיו נקרא אהרן הכהן ולא כשהוא לבוש בגדי הדיוט: אי מהתם. מוהיתה להם כהונה אי מוקמינא ליה י' הוה בעבודה המעכבת כפרה אבל נתינת אש של הדיוט דמנוה בעלמא היא שהרי יש שם אש שירדה מן השמים אימא לא חיבטי בגדים קא משמע לן ונתנו בני אהרן הכהן אש ל' להכי כתב הכא חסרון בגדים למילף [דאף בעבודה שאינה מחוסר כפרה] דאי עבד אהרן בבגדי הדיוט לאו שפיר עבד והא ליכא למיפרך לימא האי * ולא חיבטי ההוא דהכא לאו בגדים כתיבי ואי לאו כח' דכתב והיתה להם כהונה [אלל ומגרת אותם אבגט] דשמעינן כהונה תלויה בבגדים לא הוה ידעינן הכהן בכיהונו מאי היא: ספספיה. אבטי קאי דהוה הדיוט: כפיהונו. כראוין להן שנתלית כהונתן בהן: אי מהתם. מוהיתה להם כהונה: כנ' [מיפור. כגון כה"ג בבגדי כהן הדיוט: אכל יתור. כגון כהן הדיוט בבגדי כה"ג]: מרושלין. נגררין צקרקט: מסולקין. מן הקרקע מתוך שהם קלרים: משוחקים. ישנים: כשרין. ואע"ג דכתיב מידו בד שחאה כמדתו מנוה בעלמא היא ולא לעכב: חיסור אחת. מכל הבגדים: יתור אחת. הוסיף עליהם שום בגד בעולם: רטייה. אילפסקר"א שחולץ בין בשרו לבגד דכעינן ילבש על בשרו:

יעקב מאורלי"ג ש מסוס דהוי דבר הבא מן הכלל נה' [ולריך לחלק אמאי הוי דבר שבכלל] טפי מהגי ותימה לי דבפ' הגשרפין (סס ע"ג): צעי שמוי יין ושלא רחוצ ידים ורגלים במיתה מנא לן וקאמר דבגופייהו כתיב בהו מיתה בהדיא והשתא למה לי למיכתב מיתה תיפוק ליה מגזרה שיה דחוקה חוקה ממחוסר בגדים דילפינן חילול בהו מהתם מיהו לקמן צפירקין (ד' כד.) אמרינן דהוה שלשה כתובין הבאין כאחד ואין מלמדן מחוסר בגדים ושמוי יין ושלא רחוצ ידים והשתא אחי שפיר גם קושיית ה"ד יעקב דהשתא בשלשתן כתיב מיתה מיותר למימר בהגי (זרים) דווקא דמקריין זרים בגזירה שיה דחוקה איכא מיתה אבל יושב אע"ג דקרוי זר אינו במיתה אבל שאר פסולין כגון ערל ואונן לא אילטרין קרא למעוטינהו ממיחה כיון דלא איקרו זרים. כרו"ך: כו' חוזרני לומר דקושיית ה"ד יעקב קיימה דהא למ"ד נמי דבעי' שלשה כתובין הבאין כאחד ליכא מיותר כי אם השנים ואחד הוי לגופיה ואל"כ תרי קראי במחוסר בגדים למה ובתרווייהו כתיב חקה (א) ומיהו ומגרת דדרשינן מינה חוקת עולם אילטרין משום חילול דאע"ג דממילא שמעינן מדאיקרי כו' [זר מ"מ] זר במכנסים לא כתיב ולעולם צפרשה דלעיל קאי מיתה אכולהו בגדים כח': ד"ג כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה. ואם תאמר הא דאמר רבי יוסי כט' [יומא ד' יב:] שני אינו ראוי לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט כהן גדול משום איבה כהן הדיוט משום מעלין בקודש ולא מורידין מדקאמר משום איבה משמע דמן הדיוט כהן גדול הוא ואל"כ כהן הדיוט תיפוק ליה משום מחוסר בגדים ואין לפרש דלאחר מיתה הראשון קאמר דלא הוי כהן גדול משום איבה דהא מודה ר' יוסי (שם יג.) דאם מה ראשון שני חוזר לעבודתו ויש לומר דכהן גדול ג' נחמנה לעבודתו צפה ומסתלק צפה [ב] [ובפ' קמח דיומא לא] [ד' יב] דריש ליה מקרא וצירושלמי) ומסתברא שהדבר תלוי במלך ואחיו הכהני' כמו שמליט בפ' הבא על יבמהו (יבמות סא.) [ביהושע בן גמלא דאוקמינה ינאי מלכא ואמרינן [ב] בירושלמי ובפ"ק דיומא (ד' יב:) ובתוספתא (דיומא פ"א) ציוסף בן אלם מלפורי שאירע פסול צכה"ג ושימש תחתיו וכשילא אמר למלך אדוני המלך פר ושעיר * שקרבו היום משל מי [משלי או משל כה"ג א"ל המלך לא דייך ששימשת שעה א' לפני מי שאמר והיה העולם] כו' וידע [ג] שהוסר מן הכהונה: * צ"ל שקרינן מסולקין

יושב אע"ג דקרוי זר אינו במיתה אבל שאר פסולין כגון ערל ואונן לא אילטרין קרא למעוטינהו ממיחה כיון דלא איקרו זרים. כרו"ך: כו' חוזרני לומר דקושיית ה"ד יעקב קיימה דהא למ"ד נמי דבעי' שלשה כתובין הבאין כאחד ליכא מיותר כי אם השנים ואחד הוי לגופיה ואל"כ תרי קראי במחוסר בגדים למה ובתרווייהו כתיב חקה (א) ומיהו ומגרת דדרשינן מינה חוקת עולם אילטרין משום חילול דאע"ג דממילא שמעינן מדאיקרי כו' [זר מ"מ] זר במכנסים לא כתיב ולעולם צפרשה דלעיל קאי מיתה אכולהו בגדים כח': ד"ג כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה. ואם תאמר הא דאמר רבי יוסי כט' [יומא ד' יב:] שני אינו ראוי לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט כהן גדול משום איבה כהן הדיוט משום מעלין בקודש ולא מורידין מדקאמר משום איבה משמע דמן הדיוט כהן גדול הוא ואל"כ כהן הדיוט תיפוק ליה משום מחוסר בגדים ואין לפרש דלאחר מיתה הראשון קאמר דלא הוי כהן גדול משום איבה דהא מודה ר' יוסי (שם יג.) דאם מה ראשון שני חוזר לעבודתו ויש לומר דכהן גדול ג' נחמנה לעבודתו צפה ומסתלק צפה [ב] [ובפ' קמח דיומא לא] [ד' יב] דריש ליה מקרא וצירושלמי) ומסתברא שהדבר תלוי במלך ואחיו הכהני' כמו שמליט בפ' הבא על יבמהו (יבמות סא.) [ביהושע בן גמלא דאוקמינה ינאי מלכא ואמרינן [ב] בירושלמי ובפ"ק דיומא (ד' יב:) ובתוספתא (דיומא פ"א) ציוסף בן אלם מלפורי שאירע פסול צכה"ג ושימש תחתיו וכשילא אמר למלך אדוני המלך פר ושעיר * שקרבו היום משל מי [משלי או משל כה"ג א"ל המלך לא דייך ששימשת שעה א' לפני מי שאמר והיה העולם] כו' וידע [ג] שהוסר מן הכהונה: * צ"ל שקרינן מסולקין

לא הוה ידעינן הכהן בכיהונו מאי היא: ספספיה. אבטי קאי דהוה הדיוט: כפיהונו. כראוין להן שנתלית כהונתן בהן: אי מהתם. מוהיתה להם כהונה: כנ' [מיפור. כגון כה"ג בבגדי כהן הדיוט: אכל יתור. כגון כהן הדיוט בבגדי כה"ג]: מרושלין. נגררין צקרקט: מסולקין. מן הקרקע מתוך שהם קלרים: משוחקים. ישנים: כשרין. ואע"ג דכתיב מידו בד שחאה כמדתו מנוה בעלמא היא ולא לעכב: חיסור אחת. מכל הבגדים: יתור אחת. הוסיף עליהם שום בגד בעולם: רטייה. אילפסקר"א שחולץ בין בשרו לבגד דכעינן ילבש על בשרו:

2a

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עירובין פרק י הלכה יג מתני' כהן שלקה באצבעו כורך עליו גמי במקדש אבל לא במדינה גמ' יהודה ברבי אמר לא שנו אלא גמי אבל בניגיון אסור מפני יתור בגדים סברין מימר יתור בגדים כחיסור בגדים. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא דר' חנינא דא"ר חנינא בלבד שלא יחוץ בינו לבין בגד ולא בין בגד לבגד. על דעתיה דר' חנינא אי זהו יתור בגדים שתי כתנות שתי מצנפות שני מכנסים שני אבגטים

שיעורי רבנו זבחים י"ט ע"א משולם דוד הלוי

6

נראה, דיסוד הך דין חליצה הוא דזעינן מעשה לבישת בגדי כהונה כקדרס וכלורחס, ומהאי דינא גס כל לבישה שאינה מקדר לבישת בגדי כהונה מעכבת זה, ולכן אף אם ילכש בגד מסוים שלא במקום בגדים יעכב זה, כיון דזעינן לבישת בגדי כהונה בלבד, ואין זה מדינא דיתור בגדים, אלא דין אחר דאיכא דין קדר בלבישה. ואין להקשות דתיפו"ל משום יתור בגדים, ד"ל דיתור בגדים לא נאמר אלא בזבגד"כ דוקא, כגון שלכש שני כתנות וכדו' (כמו שניידדנו לעיל), אבל משום האי דינא קדר בלבישה כל בגד מעכב בדין לבישת הבגדים.

7

דהצית הלוי הוא מהא דזעי רבא למימר דבגד"כ אפילו רוח צין צשרו לבגד מחסרת בלבישה, והתם הרי ליכא מידי דחייך, וזע"כ דבבגד"כ נאמר דין חליצה מחודש דזעינן שיהיה הבגד מונח על הבשר דוקא, וא"כ י"ל דדוקא הני דינים מחודשים (כגון רוח צין בגד לבשר) הנלמדים מקרא דילכש על צשרו אינם נוהגים אלא צין בגד לבשר, אבל אכתי הא איכא דיני לבישה, וזהם נאמר דכתנות זריכה להיות על המכנסיים, ואצנט על הכתנות, ואם ילכש בגד אחר ציניהם נמצא דחסר צמעשה הלבישה, וזהאי דינא איירי הירושלמי, דגם צין בגד לבגד שייך חליצה, משום שאם חוץ ציניהם צמלבוש אחר נמצא מעשה הלבישה חסר.

הדינים הנ"ל דתחילה יליף לדין חליצה דבגד"כ (דאיירי ציה הצית הלוי), דזעינן שיהיה הבגד על הבשר דוקא, ושזב יליף דאיכא דין קדר לבישה (דאיירי ציה הירושלמי), ולכן לא ילכש דבר קודם למכנסיים, ומהאי טעמא דאיכא דין קדר בלבישה אין לו ללבוש בגד אחר בכל מקום, ואף אם לובש אותו בגד לאחר שלכש בגדי הכהונה, מ"מ איכא ציה גריעותא לקדר הלבישה.

8